

OGLAŠAJTE V
NÁJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), FEBRUARY 28, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 41

Belgrajska "Borba" obsoja sovjetsko politiko na Kitajskem

BEOGRAD, 25. feb.—Belgrajska "Borba," uradno glasilo jugoslovanske komunistične stranke, je danes objavila članek, v katerem zatrjuje, da je cilj sovjetske politike, da izolira Kitajsko od ostalega sveta in prepriča upostavitve političnih odnosov med Peipingom in vlada ostalih držav.

Članek je v zvezi z nedavno sklenjeno sovjetsko-kitajsko pogodbo. Po zagotovitvi "Borbe," sovjetski voditelji nimajo namenov, da bi opustili svoje težnje, da bi Kitajsko umaknili od mednarodnih odnosov in jo postavili pod svojo kontrolo. V članku je posebno ostro komentirana izjava Moskve, da sovjetsko-kitajska pogodba sloni na principih Carterja Združenih narodov.

"Borba" v zvezi s tem pravi: "Vprašamo se, če se to ujema z aktivnostmi Sovjetske zveze pri Združenih narodih in v ostalih krajih, katere aktivnosti kakor izgleda stremijo za tem, da bi se Kitajsko izoliralo od mednarodnega življenja, ustvarilo razpoko med njo in ostalim svetom in prepričilo mnogim državam, da ne bi priznale ljudsko republiko Kitajsko."

Belgrajski časopis je izrazil tudi dvom glede vloge Sovjetske zveze pri osvoboditvi Kitajske. Moskvska "Pravda" je nedavno izjavila, da je "odločilna zmaga kitajskega ljudstva bila omogočena zaradi poraza nemškega in japonskega imperializma, ki je bil dosežen vsled odločilne vloge Sovjetske zveze, ki jo vodi veliki Stalin."

KITAJSKI KOMUNISTI ZAVZELI OTOK NAMOA

HONG KONG, 25. feb.—Kitajski komunisti so danes naznanili, da so zavzeli strateško važen otok Namoa, ki se nahaja 200 milj zapadno od Formoze.

Invazijo otoka so priznali tudi nacionalisti, ki so v svojem komunističnem naznanilu, da sta se dve komunistični diviziji izkrcali na otok pretekli četrtek.

NEMIRI V INDIJI

KALKUTA, Indija, 26. feb.—Včeraj je prišlo do hudih nemirov, tekem katerih je bilo ubitih 5 oseb, ranjenih pa okrog 15.

V mestu je stanje napeto že tri dni. Najprej je izbruhnila splošna stavka, zatem je prišlo do demonstracij in končno do fizičnih spopadov.

Ne želi deliti moža z drugo

Sodnik Common Pleas sodni je v Clevelandu, Ohio, Harry A. Hanna je včeraj odobril razpoko nekaterim Clevelandčanki, ki se je pritožila, da ji je mož ponudil, da bo tri dni živel z njo, ostale dneve pa z neko drugo ženo. Ker na ta sporazum ni pristala, jo je mož zapustil. Žena, ki je poročena z možem 25 let, je dobila razpoko.

Progresivna stranka kritizira Sovjetsko zvezo in Zedinjene države zaradi storjenih napak

CHICAGO, 26. feb.—Delegatje na konvenciji Progresivne stranke so snoči sprejeli politično izjavo stranke, v kateri sta kritizirani Sovjetska zveza in Zedinjene države, radi napak, ki sta jih obe državi storili v svoji zunanji politiki.

Kritiki Sovjetske zveze so ugovarjali le nekateri delegatje. Toda voditelj stranke Henry A. Wallace je že v svojem govoru poudaril, da se mora Progresivna stranka kot del svojega programa izbežiti "komunistične znanke," če se želi uveljaviti in učinkovito nastopati na volitvah.

Najvišji voditelji stranke se niso zoperstavljali mnenju Wallacea, toda ko je izjava bila predložena na odobritev delegatom, so neki od njih bili mnenja, da stranka ne bi smela podajati izjave o napakah Sovjetske zveze.

Delno se izjava glasi: "Progresivna stranka meni, da čeprav sta Sovjetska zveza in Zedinjene države delali napake v zunanji politiki, se obe deželi lahko dvigneta nad svojimi pomanjkljivostmi in plodonosno delujeta za mednarodni mir in sodelovanje."

"Mi ne opravčujemo Rusije, toda ko to izjavljamo želimo, da bi se razumelo, da je naš najvišji cilj en svet v miru in je vsled tega potreben sporazum med Sovjetsko zvezo in Zedinjenimi državami."

O tem delu izjave je bilo precej diskusij. Nekateri delegatje so predlagali, da se ta del izjave revizira, toda unjski voditelj iz New Yorka Charles Collins je izjavil, da je le na ta način mogoče pridobiti nove prijatelje stranki. Obenem je poudaril, da s tem Progresivna stranka še ni storila odstopke historije. Opozicija se je vdala, ko je Collins izjavil, da se levičarski kongresnik iz New Yorka Vito Marcantonio popolnoma strinja z Wallaceovimi stališči.

Progresivna stranka je pred tem storila še en važen korak z ozirom na obtožbe, da je pod vplivom komunistov, ko je bila odobrena izjava, v kateri je med ostalim rečeno:

"Mi ponovno izjavljamo, da je Progresivna stranka neodvisna ameriška stranka a posvečena oživiljanju demokracije potom štirih svobodščin in dosegi svetovnega miru potom kolektivnih pogajanj okrog posvetovalne mize Združenih narodov."

"Pri potrjevanju naše vere v ameriško obliko vlade, mi izjavljamo, da nasprotujemo uporabi sile kot sredstva za socialne, ekonomske ali pa politične spremembe ali pa vsiljevanju kakršne koli diktature ameriškemu ljudstvu."

ZAMENJANI ZENI

RENO, Nev., 27. feb.—Dva zakonska para sta danes izvršila zameno. Po razporoki se je Albert H. Reineke oženil z bivšo Mrs. Beatrice A. Holman, medtem ko je Verne T. Holman stopil pred oltar z bivšo ženo Reineke.

Bolezen

Mr. Frank Petek iz 659 E. 160 St. se nahaja na domu pod zdravniško oskrbo. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnje okrevanje!

Dr. Urey upa, da hidrogenska bomba ne bo delovala

COLUMBUS, O., 27. feb.—Svetovno znani ameriški znanstvenik dr. Harold C. Urey je danes izjavil, da nihče ne more vedeti o učinku hidrogenske bombe, predno se jo ne preizkusi. Pristavil je, da osebo upa, da takšna bomba nikoli ne bo delovala.

"Upam, da ne bo delovala. Toda nobenega načina ni, da se kontrolira naravo," je izjavil dr. Urey.

Ameriški znanstvenik je pristavil, da po njegovem mnenju ni nobenih izgledov za sporazum s Sovjetsko zvezo, kar se tiče kontrole atomskih in hidrogenskih bomb. Rekel je, da bi tudi brez teh bomb položaj med Zedinjenimi državami in Rusijo ostal isti kot je sedaj. Po njegovem mnenju bi lahko prišlo do vojne med vzhodom in zapadom, če se kmalu ne bo našlo kakšen način za poravnavo obstoječih razlik.

"Iskreno povedano, me obvezna smrtni strah. Včasih čutim, da je molitev edina rešitev in bi želel imeti direktno zvezo z Vse-mogočim, da bi ga zaprosil za njegovo vodstvo."

"Bodoča vojna," je nadaljeval dr. Urey, "bo udarila v sredino vsake države, vključno v Zedinjene države. Nobene koristi ni izogibati se temu dejstvu. Ogromen obseg in zmogljivost modernega orožja je ustvarila le navidezno neodvisnost posameznih dežel."

Truman predlagan kot kandidat za Nobelovo nagrado

OSLO, Norveška, 27. feb.—Predsednik Truman je danes skupaj z bivšim angleškim premijerjem Winstonom Churchillom bil predlagan kot kandidat za Nobelovo nagrado za mir.

Na seznamu je v skupno 28 kandidatov. Nagrado v znesku \$21.889 se deli vsako leto osebam ali pa organizacijam, ki so v tem letu največ prispevale stvari svetovnega miru.

Poleg posameznikov so predlagane za nagrado tudi nekatere ustanove, med njimi Mednarodna organizacija za pomoč otrokom pri ZN in Svetovno gibanje za ustanovitev svetovne federalne vlade. Lani je predsednik omenjenega Svetovnega gibanja Lord Boyd Orr dobil to nagrado.

Med ostalimi, ki so imenovani kot kandidatje za Nobelovo nagrado, se nahajajo: ministrski predsednik Indije Nehru, bivši avstralski zunanji minister Herbert Evatt, grški kralj Paul, bivši ameriški državni tajnik George Marshall, ameriški zamorski diplomat dr. Ralph Bunche itd.

Odšel v Florido

V solčno Florido se je podal poznani zavarovalniški zastopnik Mr. Michael Telich iz 64 E. 211 St. Tja se je podal v svrhu utrjevanje svojega rahlega zdravja. V času njegove odsotnosti bo skrbel za njegove klijente in zavarovalniške zadeve njegov sin John, do katerega se lahko obrnete v slučaju potrebe. Dobite ga v uradu na 2121 NBC Bldg., tel. CH 7877. Upamo, da se Mr. Telich kmalu vrne zdrav in vesel kot nekdanj.

Premogarska unija pravi, da ni oklicala stavke; premogarji so se posamezno odločili na akcijo

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Joliet, Ill.—V soboto 11. februarja sta se poročila Miss Gloria Ann Papesh in John D. Frakas. Nevesta je hčerka Mr. in Mrs. Michael Papesh.

—V soboto 18. februarja pa je bila poroka Miss Margaret Ann Pikush, hčere Mr. in Mrs. George Pikush, in Anthony Videtich. Isti dan sta tudi bila poročena Miss Joyce Hahn in Theodore Maren. Ženin je sin Mr. in Mrs. Joseph Maren.

—Vreme tukaj je napravilo precej škode. Sneg in dež sta povzročila led in tako so drevesa izgledala kot iz stekla. Led je poškodoval več kot 500 anten za televizijske oddaje, ki so pokale od teže ledu. Izvedenci so izračunali, da je na 50 čevljev visokem drevesu do 6 ton leda.

—Miss Mary Gospodarić je dobila laskavo pohvalo od Hugh S. Bonar-ja, ki je superintendent tujakšnje višje šole. Članek v Joliet Herald News poroča, da ima Miss Gospodarić sedaj 23 novih priseljencev, katere poučuje angleški jezik. Za to delo se je sama ponudila in poučuje brezplačno. Miss Gospodarić je graduantinja University of California. Pozneje je tudi izvršila tečajje na Iowa University in Chicago School of Music. Svoj čas je organizirala govorniški tečaj v tujakšnjem kolegiju sv. Franciška. Za časa vojne je bila članica pri International War Relief Service, National Catholic Welfare Council. Nahajala se je v El Shatt, Egypt, kjer je poučevala begunce angleški jezik; ustanovila je tudi okupacijsko terapijo v srednje-vzhodnih bolnišnicah.

—V sredo večer je bil v Jolietu Horace Heidt orkester, ki potuje po mestih in prireja koncerte za talentirane osebe bodisi v godbi, petju ali plesu. Prvo nagrado je prejel Herman Troppe, Jolietčanom dobro poznani mladi godbenik. On igra vse pihalne instrumente kakor tudi orgle in harmoniko. Drugo nagrado sta pa prejela tudi že dobro poznana Maryan in Ray Mutz. Deklica igra na harmoniko, "mali" Ray pa na bobne. Torej so prvo in drugo nagrado odnesli Slovenci in so igrali prav fino, tako da so v resnici zaslužili priznanje. Navzočih je bilo 4500 ljudi.

MODERNI ROMARJI

NEW YORK, 27. feb.—Dva ogromna potniška zrakoplova sta danes odpeljala v Rim skupno 104 rimsko-katoliških romarjev. Časi se spreminjajo. Nekeč so ljudje povečini peš romali v večno mesto.

Redna seja

Redna seja društva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ se vrši v četrtek, 2. marca v navadnih prostorih SND na St. Clair Ave. Pričetek ob osmih. Po seji se vrši domača zabava v počast vseh Jožic, katere go- dujejo ta mesec. Vabi se člani- ce na obilno udeležbo.

WASHINGTON, 27. feb.—United Mine Workers unija je danes na sodnji zanikala obtožbe, da je prezrla sodnijski ukaz o prepovedi stavke, ker so njeni odvetniki zatrdili, da unija stavke sploh ni oklicala, pač pa so njeni člani posamezno sklenili, da ne bodo delali brez kontrakta.

Odvetniki unije so izjavili, da UMW unija ni pozvala svoje članke na stavko in se jo potemtakem ne more obtožiti, da je kršila sodnijski ukaz. Toda z druge strani vladni odvetniki zatrjujejo, da so vsi premogarji, namreč 372.000 članov unije, zapustili delo ob istem času in da je unija odgovorna za akcije svojih članov.

Vladni posredovalci vlagajo skrajne napore, da bi se doseglo poravnavo, kajti čutijo, da se niti z milijonsko globo ne bi moglo prisiliti uporne premogarje, da se vrnejo na delo. Celu verujejo, da bi globa samo poslabšala položaj, ker bi predsednik unije John L. Lewis verjetno postavil nove zahteve lastnikom premogovnikov, z druge strani pa bi premogarji postali še bolj kljubovalni.

Nobenh znakov ni, da bo vlada zasegla premogovnike

V zvezi z govorico, da bo vlada verjetno zasegla premogovnike, pa je danes predsednikov tiskovni tajnik Charles Ross izjavil, da se v Beli hiši o tem ne govori. Pristavil je, da predsednik ni zahteval pooblastilo kongresa, da lahko zaseže premogovnike in da takšno pooblastilo sploh ne želi.

Predsednik poslanske zbornice Sam Rayburn pa je po večerajšnjem sestanku s Trumanom izjavil, da se je sicer na sestanku govorilo o položaju v industriji premoga, da pa se možnosti zasege premogovnikov ni omenjalo. Na vprašanje časnika je Rayburn odgovoril, da bi kongres sprejel zakon, ki bi predsedniku omogočil zaseg premogovnikov, toda pristavil je, da Truman takšnega nujnostnega zakona ni zahteval in ga verjetno tudi ne bo.

Premogarji kljub vsem težavam vztrajajo na stavki

Kar se tiče premogarjev, se na stavki še vedno držijo pogumno. Čeprav so soočeni z velikimi težavami, so se odločili, da bodo nadaljevali stavko, dokler lastniki premogovnikov ne bodo pristali na nov kontrakt.

Na premogovnih področjih južno-vzhodne Pennsilvanije,

kjer je na stavki 23.000 članov UMW unije, stavkujoči premogarji že čutijo lakoto. Toda če- rav so v velikih stiskah, ne kažejo nobenih namenov, da bi se podali.

Kreditni dolgovi v trgovinah se čezdalje kopičijo. Mnogim premogarskim družinam trgovine sploh nečejo več dati živež na kredit in so v glavnem odvisni od prostovoljne pomoči raznih organizacij, delavskih unij, posameznikov itd.

Vlada je dala na razpolago skoro vsem premogarjem svoj surplusni krompir. Na tisoče premogarjev živi na državni podpori. Toda ta podpora ne zadostuje, poleg tega pa so v mno-

gih zveznih državah postavljene cmejitve pri relifu. Na primer premogarji, ki lastujejo svoje hiše, bi lahko dobili podporo, toda če bi prodali hiše, bi morali vrniti vsoto, ki so jo prejeli.

Po celi deželi se nabira pomoč v hrani, obleki in denarju. Številne podpirne in dobrodelne organizacije, razne civilne ustanove in posamezniki so na delu, da olajšajo težki položaj premogarjem in njihovim družinam.

V mnogih industrijah bodo znižali obratovanje

Vsled pomanjkanja premoga so se mnoge korporacije in tovarne že znižale svoje obratovanje. Tako je Carnegie-Illinois Steel Corp. naznanila, da so njene zaloge premoga na pennsylvanskem področju tako nizke, da bo morala znižati svoje obratovanje na 53 odstotkov zmogljivosti.

Ameriški državljani ne dobijo potne liste za Bolgarsko

WASHINGTON, 27. feb.—Ameriška vlada je danes prepovedala vsa potovanja v Bolgarijo, s katero je zadnji teden preknila diplomatske odnose.

Tiskovni načelnik Michael J. McDermott je naznanil, da je Državni oddelek črtal vse potne liste za potovanja v Bolgarsko. S tem pa ne bodo prizadeti ameriški državljani, ki se že nahajajo po trgovskih opravkih v Bolgariji. Računa se, da je teh trgovcev kakšnih 60.

Državni oddelek je obenem ostro napadel tudi madžarsko vlado, ki zahteva od Zedinjenih držav, naj odpokličejo polovico osebja svoje ambasade v Budimpešti. Opazovalci menijo, da se bo moralo zadostiti tej madžarski zahtevi.

Bolgarija je že druga država, za katero ameriški državljani ne bodo dobili potne liste. Državni oddelek je že v decembru prepovedal vsa potovanja v Madžarsko.

AMERISKI DRŽAVLJAN OBDOJEN NA ČESKEM

PRAGA, 27. feb.—Ameriška ambasada je danes naznanila, da je naturalizirani ameriški državljani slovaškega porekla Imrich Solar bil obsojen na eno leto v prisilno delavsko taborišče, ker je izjavil, da v "Ameriki mečemo stran boljšo hrano, kot pa jo na Češkem ljudje jedo."

Solar je na obisku sorodnikov, ki živijo na Slovaškem. Najprej je zaradi "žaljenja ljudske republike Českoslovaške" bil obsojen na šest tednov zapora in \$40 globe, potem pa je bil ponovno aretiran, ker se je kritično izrazil o razmerah na Českoslovaškem. Soglasno s poročilom ambasade je Solar živel v New Yorku.

FERDO GODINA:

BELE TULPIKE

ROMAN

(Roman je bil spisan leta 1941)

(Nadaljevanje)

Zakaj nisem ubogal dekana? Vsega tega ne bi bilo. Dekan se je po maši odpeljal v gorice. Opoldne se je vrnil. Še mi je šumelo v glavi od vina. Na vsak korak in na vsako besedo sem pazil, da se ne bi izdal. Dekan me pri kosilu ni pogledal. Pojedli smo. S kaplanom Šernekom sva se dvignila, da bi šla. Mene je dekan pridržal. Vedel sem, kaj bo.

"Gospod kaplan, to se še ni zgodilo, odkar stoji cerkev v Lendavi. Vaše vedenje je nevedno pravega duhovnika. Se ne zavedate?"

Govoril je mirno, hladno. Molčal sem in gledal v tla. Kriv sem bil, čutil sem to.

"Zdi se mi, da vam preostaja mnogo prostega časa; to seveda ne bi smelo biti. Pomagali mi boste v pisarni in vsak dan bova skupaj molila popoldanski brevir."

Zadelo me je. V svoji grešni naravi sem čutil užaljeni ponos.

"Molim, gospod dekan," sem dejal tiho. Upor se je čutil v besedah, ker mi je dekan trdo dejal:

"Skupaj bova molila popoldanski brevir, ste razumeli?"

Molčal sem. Hudobni duh je bil v meni. Da je posegel dekan tako daleč, se mi je zdelo preveč.

Vse to, kar sem doživljal, je bilo tako človeško; nič svetosti, nič tiste lepote ni bilo več, kot sem jo čutil v Suhih gorah.

Postajal sem navaden človek. Popoldne sem delal v dekanovi pisarni. Pisal sem vabila na sestanek vsem župnikom in kaplanom lendavske dekanije.

Pisal sem in čakal, kdaj bo prišel dekan, da bova skupaj molila. Sramotno se mi je zdelo to. Namesto, da bi vzel upravičeno pokoro za svoj greh na rame in bi hodil za Gospodom, sem se mu upiral.

Dekana sem zasovražil. To ni bilo navadno sovraštvo, po katerem bi človek hotel človeku kaj škodovati, ga uničiti. Ne, to je bil tih nesporazum in nisem si hotel priznati, da je greh. Saj sem tudi Rahele imel rad. Toda to ni bila ljubezen, ki bi bila grešna, prostaška, to je bilo lepo, vzvišeno soglasje dveh ljudi, ki sta se v življenju srečala. O tem sem premišljeval, ko

VAŠI ČEVLJI BODO ZGLEDAJI KOT NOVI, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

ZELIMO DOBITI
HIŠO ZA 1 ALI 2 DRUŽINI.
ČE IMATE NAPRODAJ,
pokličite
IV 7646
REALTOR

ZENSKA DOBI DELO
za kuho in oskrbo kuhinje v gostilni. Mora biti zanesljiva in poštena. Delo podnevni. Katero veseli naj pokličite čez dan

KE 5624

DELNIČARSKA SEJA
Ameriško jugoslovan. tiskovne družbe
se vrši
V TOREK, 28. FEBRUARJA 1950
v družbinah prostorih, 6233 St. Clair Ave.
ob 8. uri zvečer
Vabi se vse delničarje na udeležbo.

sem pisal vabila plebanušem. Na večer je prišel dekan. S takim odporom nisem šel še nikdar k molitvi.

Pokleknila sva v kapelici in iskala po brevirju. Litanje se je slišalo po majhnem prostoru.

Zvečer sem ostal doma. Druga dne sem spet pisal. Čakal sem na branje brevirja z odporom, pa ne več s takim kot prejšnjega dne. Dekana pa ni bilo od nikoder. Zamudil se je nekje zunaj na polju pri težakih. Bila je žetev. Brevir sem opravil sam.

Tretjega dne mi ni več dal nobenega dela. Zgodaj zjutraj se je peljal v gorice. Popoldne sem ga čakal v kapelici. Ni ga bilo, ker je imel isti dan delo v hribu. Od takrat dekanu nisem več pomagal v pisarni, niti ga nisem čakal na branje brevirja.

Iz škofije sem dobil poziv. Spreletelo me je. Klicali so me, da bi se zagovarjal. Torej sem že na tisti poti, na katero nisem hotel nikdar stopiti. Tako mlad sem še bil in čuval sem se vsega. Zdaj pa na zagovor! Kaj sem že tako daleč padel. Ti moj Bog! Dekan me je naznanil na škofijo. Torej zame ni več rešitve, ni več mirnega, tihega življenja? Sem res tako grešil, da sem vreden take kazni? Bal sem se tega. Prepričan sem bil, da je to pečat, ki ga ne bom mogel nikdar več zbrisati.

Iz Maribora sem se vrnil še pred dekanjskim sestankom. Toda nisem se vrnil kot spokornik. Zagovarjal sem se zaradi Krampačevih obiskov, zaradi kavarne in zaradi Rahele. Tu povem samo, da se nisem vrnil spokornik.

Že zgodaj popoldne na dan sestanka so začeli prihajati od vseh strani plebanuši in kaplani. S kolesi jih je prišlo največ. Nekateri so prišli celo z avtomobili.

Zbirali so se v veliki obednici. Ta obednica je bila lepa, s poslikanim stropom in stenami.

ZULICH INSURANCE AGENCY
Frances Zulich
18115 Neff Rd., IV 4221
Se priporočamo rojakom za naklonjenost za vsakovrstno varovalnino.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z vašim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določene govora.

Njegov naslov je
DR. J. V. ZUPNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
vogal E. 62nd St., vhod samo na E. 62 St.
Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.
Tel.: EN 5013

v kotu velika peč, visoka okna, ki so gledala čez vrt v košate kostanje. Cerkev v Lendavi je bila patronat. Grof je še sezidal cerkev in farof, kjer je bil sedaj tudi sedež dekanije.

K veliki mizi so sedali prišleci po svoji časti. Jaz sem bil med kaplani.

Na dekanovi desnici je sedel plebanuš Cotlin iz črensovske fare. Od tam sem bil tudi jaz doma. Do plebanuša Cotlina sem gojil od študentovskih let topla čustva. Bil je dober in mehak. Razumen, trezen mož je bil. Imel je orlovski nos in lepe oči. Njegov nastop je bil prijeten, lep, kakršnega sem si sam vedno želel. Prišel je z dekanom pred sestankom v sobo. Nisem hotel motiti. Bal sem se tudi, če mogoče že ve za moje grehe in za potovanje v Maribor.

Sestanek se je pričel. Ves čas sem sedel na koncu mize in poslušal. Govoril je gospod dekan. Tudi plebanuš Cotlin je posegal v besedo. Njega sem vedno z užitkom poslušal. Pa kaj ne bi. Bil je izkušen, najstarejši izmed nas vseh, mnogo starejši od samega dekana. Slišal sem že, da bi plebanuš Cotlin že davno lahko postal dekan, pa v svoji prostosti te časti ni hotel sprejeti.

Sestanek je že trajal pol ure. Takrat nekdo potrka na vrata. Glasno, močno. Vstopil je duhovnik, še razmeroma mlad, toda na glavi ni imel več niti ene lasu. Nosil je škornje in jahalne hlače ter kratak suknič. Postal sem nanj takoj pozoren.

Pri mizi ni bilo več prostora. Gospod dekan mu je ponudil stol pri oknu. Ko smo se umirili in se je vse uredilo, je dekan nadaljeval govor o katoliški akciji.

Končal ga je z besedami: "Ni pa že dolgo bilo v dekaniji nobene duhovne manifestacije ali kongresa, kjer bi se poživilo versko življenje. Zato bi bilo vsekakor dobro, da se to zgodi v tem letu, ko poteče tisoč devet sto let od Kristusove smrti."

Utihnil je, za besedo pa je prosil plebanuš Cotlin. Star, siv se je dvignil in njegova beseda je tekla gladko.

DRVA NAPRODAJ
Bukova, javorjeva in 36-40" dolga. Dobra za kurjavo v furnezu, ognjišču ali peči.
Pokličite
Wickliffe 845 W 1
ŽENE
sedaj si lahko nabavite
SPOMLADANSKE OBLEKE
v
ANZLOVAR'S DEPT. STORE
6214 ST. CLAIR AVE.
po znižani ceni
\$2.98
Obleke polovične mere do 52 1/2

N. J. Popovic, Inc.
IMA ZASTOPSTVO
Chrysler - Plymouth avtov
PRODAJA NAJNOVEJŠE 1950 IZDELKE KOT TUDI
RABLJENE AVTE
V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.
8116 LORAIN AVE. ME 7200
NICK POPOVIC, predsednik

Gledal sem gospoda pri oknu. Čudno je bil nemiren. Noge je prestavljal, si podpiral glavo zdaj z desno zdaj z levo roko, zdaj gledal skozi okno ali pa po zbranih.

Gospod plebanuš Cotlin je govoril o smrti Gospodovi, nato o duhovnem življenju v dekaniji. "Dobro bi bilo, da bi kongres bil, toda kje?" je rekel neki gospod, ki ga nisem poznal.

Nastal je molk. Katera fara bi prevzela to lepo, a obenem težko nalogo?

Dekan je vstal in popravil papirje na mizi.

"Predlagal bi turniško faro za kongres. Sredi dekanije je in tam bi se lahko zbralo največ ljudstva."

Zopet je nastal molk. Opazil sem, da se kongresa vsi boji. Tisti trenutek so to pokazali. Dekan se je obrnil h gospodu, ki je sedel pri oknu:

"Kaj pravite vi, gospod administrator Grafic?"

Gospod pri oknu se je v tem trenutku zganil. Zardel je do ušes, le pleše se rdečica ni dotaknila.

Zaslutil sem, da je ves naš sestanek bil prikrita igra. Kaj se skriva za tem, nisem vedel. Vsi so se razgibali, le administrator pri oknu je bil v zadregi.

"Lahko, gospod dekan," je odgovoril in zopet molčal.

Prosil je nato za besedo zopet plebanuš Cotlin:

"Dragi bratje! V Ljubljani sem govoril z dvema gospodoma, z jezuitom patrom Vozličem — poznate ga vsi — in z laikom doktorjem Kareljem, ki je predsednik Katoliške akcije. Gospoda bi bila pripravljena govoriti na kongresu in mu bo tako dan pečat splošne krajinske verske manifestacije."

(Dalje prihodnjič)

Po 22 letih na obisku v rojstni domovini

Milan Medvešek

Se o pomanjkanju potrebščin. Število industrijskih delavcev v novi Jugoslaviji je silno naraslo, se početverilo! S porastkom industrijskega delavca pa je istočasno porasla potrošnja ali poraba.

Da danes v Jugoslaviji še vedno primanjkuje raznih potrebščin je tudi vzrok, ker vlada ne uvaža ničesar drugega kot v prvi vrsti najnujnejše predmete, kateri so potrebni pri graditvi težke industrije. Lahka industrija pride na vrsto po izvršitvi petletnega industrijskega programa, nakar bo v deželi več šivank, sukancev, gumbov, glavnikov itd., itd.

Ko je bila naša delegacija sprejeta pri podpredsedniku vlade in zunanjemu ministru Edvardu Kardelju, smo ga vprašali, če ne misli, da bo postalo ljudstvo preveč nezadovoljno, ker nima dovolj teh malih potrebščin, katere na prvi pogled niso važne, a so vendar važne.

Kardelj je odgovoril, da ne bo vzelo dolgo časa, ko bo prišlo več teh potrebščin na trg, toda sedaj je treba še potrpeti. Vlada mora iti naprej s težko industrijo in uspešno končati petletni gospodarski in industrijski načrt ter se čim bolj gospodar-sko osamosvojit. Rekel je tudi, da je bolje še nekaj let potrpeti kot pa zavlačevati v teh časih izgradnjo težke industrije. Nato pa je še pristavil, da bo treba še malo dlje potrpeti za šivanke. Njegovo pojasnilo je sicer z ozirom na situacijo v Jugoslaviji logično, toda jaz sem si mislil sam pri sebi, da so šivanke za gospodinje zelo važne in da povprečna gospodinja najbrže bolj robanti, če nima šivanke, kot pa če ne dene v lo-nee mesa dvakrat ali trikrat na teden.

Naj se vrnem k delavstvu. Vse delavce in njihove družine krije kompletno socialno zavarovanje, kar je vsekakor velika

pridobitev! Vsi delavci spadajo tudi v unije, katerih naloga je posredovati in izravnavati spore med delavci in upravo.

Ogledali smo si tudi veliko tovarno traktorjev, strojev in tovornih avtomobilov v Rakovici pri Beogradu. Tudi ta tovarna je moderna, dasiravno ni nova kot je tovarna v Železniku, in natrana je z najnovejšimi stroji. Videli smo tu in v mnogih drugih tovarnah mnogo strojev, ki jih je preskrbela UNRA in prav tako mnogo strojev na račun nemških reparacij.

Sedanji ravnatelj je bil nekoč strojni delavec v tej tovarni, ko pa so ga zasledili, da je komunist, so ga vrgli v ječo. Ta tovarna izdeluje prve jugoslovske traktorje, dalje letalske stroje, tovorne avtomobile in razne druge stroje. Produkcija še danes ni velika, vendar pa dovolj velika, da daje vodstvu in delavcem veliko poguma za nadaljnje delo na polju moderne industrije. Tudi v tej tovarni je več sto mladih vajencev, kateri bodo v nekaj letih dobri mehaniki in strojniki.

Ko sem pri delu opazoval te strojnike in mehanike (naj tu omenim, da se nekoliko razumem na stroje, saj sem pustil samo v eni ameriški strojni tovarni 11 let), sem si mislil sam pri sebi, kako veliki bedaki so oni zapadnjaki, kateri v svoji naivnosti mislijo, da so dobri strojniki samo delavci v tako imenovanih "civiliziranih" zapadnih državah.

Med izkušenimi strojniki sem videl tudi mnogo mladeničev, kateri so prav spretno obdelovali razne delce na svojih strojih. Med njimi je tudi mnogo mladih deklet, katere delajo prav tako na kompliciranih strojih kot moški. Kakor sem že omenil, poznam ameriške strojne tovarne, toda nisem še nikdar videl, da bi mladim dekletom zaupali tako natančna dela. Seveda s tem ne mislim reči, da ne bi mogla ameriška dekleta vršiti istotako komplici-

ranih del, toda ne dobijo v toliki meri prilike kot v Jugoslaviji. V Jugoslaviji je namreč silno pomanjkanje delovne sile in tako ima danes vsakdo priliko dobiti delo v industriji. In ne samo priliko. Oblasti mnoge forsirajo v tovarne, zlasti kmetiško mladino.

Industrije se bom še večkrat dotaknil, kajti ogledali smo si mnoge tovarne in industrijske objekte. Tu naj le še izrazim svoje mnenje, namreč da so v Jugoslaviji še mladi v industriji, da jim zlasti manjka še stega sistematičnega in spretnega organizatorskega duha, kateri prevladuje v ameriški industriji in ustvarja naravnost čudeže, toda potrebno je priznati, da imajo danes v Jugoslaviji naravnost nadčloveško voljo za ustvarjanje velikih stvari in s ne moreš pomagati, da jih ne občudoval. In ta volja rodi rezultate na vseh koncih in krajih. Vzlic temu pa se vprašam samega sebe, ali si ni to junosko ljudstvo naložilo prevelikega bremena na svoja še od vojne in nacifašističnega terorja izmučena ramena?

Ce presojaš to s kratke perspektive, če pozabiš na položaj v katerega je svet, politika in porinila Jugoslavijo, prišel do zaključka, da se narod preveč muči, da se kar naprej nadaljuje njegova Golgota, toda če misliš vse to z dolge perspektive, prideš do zaključka, da nima nobene druge alternative, nobena druga izhoda kot da dela in dela in zmaga!

Ali bo zmagal? Na to vprašanje ne morem dati odgovora. Jugoslovanski voditelji so preveč prični, da bodo zmagali. Če ne zahtevajo ničesar drugega kot da jih svet pusti na miru, "Kdor nam noče pomagati — bro! To je njegova zadeva, da pusti naj nas v miru, naj nam nočejo pomagati, naj nas ne ovirajo! Pustijo naj nas, da sami vodimo notranje zadeve svoje domovine"; so ponovno in ponovno izjavljali jugoslovanski voditelji. (Dalje prihodnjič)

ZAVAROVALNINO
proti
ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi
Janko N. Rogelj
6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
ENDICOTT 0718

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevni ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
1146 East 61st St. HE 2730